

Király Levente újra a Csárdáskirálynőben

Bóni gróf emlékei

„Bajos Bóni gróf volt a Csárdáskirálynőben. Nem bornirt bolond. Sem viccszóró gépezet. Fiatal, szoknyától részegült, kedves fickó. A realista színészet érkezett személyében a monarchiabeli operett szerepéjébe” – így emlékezik a szemtanú, Molnár Gál Péter kritikus a pályakezdő Király Levente alakítására. Azóta négy évtized telt el, az egykori Bóniból előbb Kerekes Ferdi lett, most pedig Halasi Imre rendezésében Leopold Mariát játssza.



Király Levente a Ceciliát alakító Dobos Katalin a tegnapi próbán. (Fotó: Karnok Csaba)

– Mit gondol, miért szeretik az emberek annyira ezt az operettet?

– Mert a szerzők ügyesen és félszéllel ötvözték benne a szívhez szóló muzsikát a humoros jelenetekkel. A Csárdáskirálynő csodálatos melódiai szinte az egész világot meghódították. Mindig izgatta az embereket a lokálok, mulatók hangulata, és azoknak a különös figuráknak a sorsa, akik ott éltek az életüket. A mértéktartóknak az érzelmes zenével fűszerezett szerelmi történet még azokat a nézőket is leveszi a lábukról, akiknek fenntartásai vannak az operettekkel szemben. Szerintem a Csárdáskirálynő az operettirodalom koronája.

– Emlékszik valamilyen jellemző sztorira?

– A Csárdáskirálynő szerepeim színész- és énekesgenerációk sora előtt fel, akik egymásnak adták át a műfaj hagyományait. Minden színháznak megvolt a maga Honthy

Hannája. Iván Margit ugyanúgy zseniális Cecília volt Szegeden, mint nevesebb pályatársai a fővárosban. Tiboldy Maricára is sokan emlékeznek, mint fantasztikus primadonnára. A hatvanas évek elején Makai Péter fiatal rendezőként új koncepciót hozott Szegedre. Iván Margit az első próbán kijelentette, hogy ő ezt a szerepet már vagy százszor játszotta, nem hajlandó hetekig próbálni, majd bejön a színpadra és megcsinálja. Úgy tiltakoztam, hogy amikor a másik szereposztás Ceciliájával próbáltam, akkor mindent megcsináltam, amit a rendezővel megbeszéltünk, nagy előnnyel teljes bedobással játszottam, amikor viszont Iván Margittal próbáltam, mindig a

hátterben maradtam, szinte felmondtam neki a végszavakat. Gondoltam magamban: Tessek, játsz, amit akarsz! A főpróbán is az ifjú titán arcátlan szemtelenségével elkezdtem felmondani a szöveget. Döbbenet tapasztaltam, hogy Iván Margit a rendező utasításának megfelelően minden mozgást pontosan megcsinált, így én jöttem zavarba. Amikor vége volt az első jelenetünknek, odaszólt: „Így megfelel? Miért nem mondtátok rögtön, hogy ez is működik, amit ti kitaláltatok?”

– Milyen érzéssel nézi most a fiatalokat?

– A szerepek megmaradnak az emberben, én is szinte együtt mondom velük a szövegeket. A régi emlékek is gyak-

ran előjönnek. Érdekes azt is megfigyelni, hogy a mai fiatalok már másként közelítenek ezekhez a szerepekhez, mint mi annak idején. Az operettben talán az a legfontosabb, hogy legyen az előadónak egyéniségük, hiszen a színpadon nagyon rövid idő alatt kell kibontani és megmutatni egy-egy figurát. Erős bélyeget kell a szerepre nyomni, hogy kiderüljön: Bóni gróf például nem abszolút hülye, csak egy roppant lobbanékony fiatalember. Az a szerelmes típus, aki ha meglát egy nőt, nem bír magával. Ilyenek ma is vannak. Ezeket a figurákat úgy kell a színésznek megfogalmazniuk, hogy hihetőek és ismerősek legyenek.

H. Zs.

A SZITI Egyesület egyéves programja

Félmillió brit segítség – állástalanoknak

Nagy-Britannia magyarországi követsége 530 ezer forinttal segítette a szegedi SZITI Egyesület munkanélkülieket támogató programját. A képzéshez a foglalkoztatási közalapítvány és a megyei munkaügyi központ is hozzájárult.

Októberben zárult a szegedi SZITI Egyesület munkanélkülieket segítő, egyéves programja, amelyet a brit nagykövetség, az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány és a Csongrád Megyei Munkaügyi Központ is támogatott – tájékoztatta lapunkat Szabóné Janó Gabriella, az egyesület alapítványának alelnöke.

Az egy esztendő munka részleteiről szólva az alelnök asszony elmondta, hogy

150 óras számítástechnikai tanfolyamot indítottak, amelyen az álláshirdetéseket követelményként megfogalmazott, alapvető ismereteket oktatták a munkanélkülieket.

Az elhelyezkedésre készülő, végzős középiskolásokot segítette a SZITI Egyesület 12 órás csoportfoglalkozás-sorozata. Tizenhárom diákcsoport vett részt az előadásokon, amelyeken az álláskeresés, az „öneladás” sikeréhez szükséges tudnivalókat sajátíthatták el a tanulók.

Heti három órában működött az Állást Kereseők Klubja, amely ingyenes szolgáltatásokkal várta a munkába állni készülőket. Az álláskeresőket mellett a fényképezés, telefonálás lehetőségének biztosítása, a számítógépek és az internet használá-

lata segítette az érdeklődőket. Az információs ügyfélszolgálat hétfőtől péntekig, minden délután 1 és 6 óra között tájékoztatta a betérőket a legfrissebb munkalehetőségekről. A számítógépet és internetet – egyeztetett időpontokban – ugyancsak igénybe vehették a munkanélküliek.

Heti egy alkalommal jogi, pszichológiai és pályaeorientációs tanácsadón várják a segítséget kérők kérdéseit.

Az egyéves komplex programhoz 530 ezer forinttal járult hozzá a brit nagykövetség, amelynek támogatásáért sikeresen pályázott a SZITI Egyesület. A munkanélkülieket támogató munka természetesen novemberben tovább folytatódik – egészítette ki mondandóját Szabóné Janó Gabriella.

Ny. P.

Vámosok a végeken

Ki Mercedest, ki zoknit

A Vám- és Pénzügyőrség Dél-alföldi Regionális Parancsnokságának munkatársai az elmúlt héten 171 jogsértő cselekményt derítettek fel. Ezek elkövetési értéke meghaladta a 159 millió forintot.

A bajai vámósok egy jövedéki vizsgálat következményeként tartottak utólagos ellenőrzést. Nem fáradtak hiába, ugyanis megnezhették, milyen gondatlanul italoztak a vendégek, miután a zárákat az egyik alkalmazott segítségével feltevék. A büfelejtő ügyében

most újabb szabálysértési eljárás indult.

Gyulán egy olasz utazó, O. G. jelentkezett kilépésre a vámhivatalnál egy Mercedes ML 270 CDI típusú személygépkocsiban üldögélve. A vámvizsgálat során aztán kiderült, hogy a kocsi alvázszámát átütéssel meghamisították. Hamarosan azt is megtudták a finácók, a kocsi lopott, s a belga rendőrség körözi. A határ menti faggatózás során arra is fény derült, hogy a kocsi leszállításáért O. G. (aki nemrégiben töltötte le a kábítószercsem-

pészsért kapott 5 éves börtönbüntetését) 70 ezer belga frankot és egy Romániából hazautazásra jogosító repülőjegyet vehetett át a megrendelőktől.

Egyéb szabálysértési eljárások során a dél-alföldi vámhivatal munkatársai lefoglaltak még 1311 katonai cigarettát, 126 liter szeszes italt, ezer csomag vegetát, 240 darab melltartót, 2 ezer 464 pár zoknit és 188 darab személygépkocsiba való gyújtógyertyát. A kiszabott pénzbírság összege 504 ezer forint volt.

B. Z.

Vitray lelépője

Épp ma (tegnap) jutott eszembe, hogy az elmúlt napokban nem olvastam Vitray Tamásról. Furcsa, nem vette észre senki, aki közér? Én ugyan észrevettem, de, gondoltam, majd dokumentálja más. Csak hogy nem látom sehol. Hát jól van.

Már van vagy másfél hete, hogy belőttem magamnak a tévét. Hogy minek? Mert megérdemlem. Nem azért, egyszerű kíváncsiságból heti egy alkalom elég. Van-e valami? Persze, mit is várhatnék, fogalmam sincs.

A lényeg az – ne csigázz már! –, hogy amikor belőttem, épp akkor mondott Vitray Tamás egy fél mondatot, aztán azt, hogy – itt nagy levegőt vett, mint aki a felledésbe készül almérülni – ennek a műsornak is vége. Viszlát!

Aztán vágás. Vitray saját termetével megy lefelé a díszlet-emelvényről. A szélehez ér. Lendületből, elegánsan, mint Vágó István szokta, csakhogy Vitraynak megakad a lába az emelvény szélében. Az idős test lendül. Szinte részeges, összeszedetlen mozgással próbálja helyrerázní egyensúlyát. Végére is sikerül. Eltű-

nik a függöny mögött. Majdnem „megbukik”.

A történetre van néhány értelmesnek tűnő feltételezés.

Mondjuk: Direkt hagyta. Pedig megkérhették volna: mester, legyen szíves, érezte a botlást, egy újabb lelépőt. Erre mondhatta, nekem már mindegy, öreg vagyok. Az viszont biztos, hogy Vitray érzékelte fizikai botlását. El nem tudom képzelni, hogy nekiáll hőzöngve vitatkozni a fiatal stábbal, hogy ő új lelépőt akar, azok meg tuszkolják kifelé a stúdióból: vége, tűnés, vége! Akkor mi van? Vitray hagyta, hogy ilyen esetenlül távozjon egy műsor végén? Hagyta? Lehet.

Erre csak ő tudná megadni a választ, erre a jelentőségtel mozdulatra. Egy pályavége, így?

Mindegy is, egy esetenl mozdulat után csak nem telefonálgatunk. Maradjunk annyiban: ma ennyi a tévézés színvonala. Kiszolgáltát nézőt, szereplőt, bárkit. És nem pedig kiszolgált. Még nem is írtam, ez az egyik közszolgálati csatornán történt.

Podmaniczky Szilárd

Nő a megyében a művészeti iskolák száma

Hogyan ellenőrizték a színvonalat?

Csongrád megyében az idén 27 nem önkormányzati fenntartású művészeti iskola működésére adott ki engedélyt a megyei főjegyző. Ez a szám országosan a dobogós helyek egyikét jelenti. Az állami támogatásban részesülő intézmények egyre nagyobb népszerűségnek örvendnek. A minőségi oktatás ellenőrzése azonban még a mai napig nincs megoldva – válaszolta kérdésünkre Molnár Katalin, a Csongrád Megyei Önkormányzat közoktatási munkatársa.

Magyarországon 1998-ban oldották fel azt a törvényi rendelkezést, miszerint művészeti képzési formában csak zeneiskolákat lehetett alapítani. Ennek köszönhetően az eltelő időszakban jelentősen megnőtt a különféle alap- és középfokú művészeti iskolák száma, ami mára országos szinten meghaladja a hétszázat. A dobogós helyek egyikén szerepel Csongrád megye, hiszen az idén például nem önkormányzati fenntartású művészeti alapiskola létrehozására 27 működési engedélyt adott ki a megyei főjegyző. Az iskolák profilja igen gazdag, a legnép-

szerűbbek a képző- és a táncművészettel foglalkozó képzések. A költségvetési törvény értelmében ezeknek az iskoláknak az Oktatási Minisztérium egy összetett szempontrendszer alapján állami normatívát biztosít. Más normatívarendszer érvényes például a zeneművészeti, és más a képzőművészeti iskolákra, eltérő az összeg, ha az oktatás heti négy órában, vagy annál kevesebb órászámban valósul meg, és módosítja az összeget a gyereklétszám is. – Az alapfokú művészeti iskoláknak Csongrád megyében a 2001-es naptári évben több mint fél milliárd, azaz 666 millió 919 ezer forint állami normatívarendszert biztosított a minisztérium – tájékoztatta lapunkat Dobóczky Károly, a Csongrád megyei Területi Államháztartási Hivatal irodavezetője. Az alapítványi iskoláknak szigorú szakmai elvárásoknak kell megfelelniük, hogy megkapják a működési engedélyt. Például csak pedagógiai és művészeti szakirányú végzettséggel rendelkező szakemberek oktathatnak az iskolákban. – Csongrád megyében a tavalyi 9878-cal szemben az idén már 15 ezer gyerek jár valamelyik alapfokú művészeti iskolába – mondja Molnár Katalin, a Csongrád

Megyei Önkormányzat közoktatási munkatársa. Komoly problémát jelent, hogy a későbbiekben nem tudják lemérni, az iskolák eleget tesznek-e a pedagógiai programjaikban leírtaknak, vagyis a gyerekek ténylegesen megkapják-e a megígért tananyagot. – A tanfelügyeleti rendszer megszűnése után a művészeti iskolákban éppúgy mint az önkormányzati fenntartású intézményekben, a minőségi oktatás biztosításának ellenőrzését országosan még nem oldották meg – tette hozzá a szakember. Azt is elmondta, most dolgozzák ki, hogyan lehetne ellenőrizni a szakmai munka hatékonyságát és színvonalát. A megyében eddig egyetlen alapfokú művészeti iskola engedélyt sem vonták be. Az ellenőrzés jelentősen nehezíti továbbá, hogy az iskolák települési jellemzőin elszórtan, több városban működnek, mindezek körbejárása komoly feladatot jelentene. Egyelőre azonban a szakembereknek nincs ráhatásuk, hogy az állami normatívában részesülő művészeti iskolák hogyan működnek, valóban szakirányú végzettségű pedagógusok tanítják-e a gyerekeket, és milyen az oktatási színvonal.

Lévay Gizella

A minisztérium az egyetemeket, azok a nyomdát hibáztatják

Késnek a diákigazolványok

A Szegedi Tudományegyetemen hallgatónak egy része a mai napig sem kapta meg új diákigazolványát, sőt már az ideiglenesen kiadható dokumentumok is elfogytak. Az egyetemisták és főiskolások országos érdekképviselete vizsgálata kezdeményez az igazolványok kiadása kapcsán évek óta felmerülő problémák okainak feltárására.

Országszerte körülbelül tizenházezer egyetemi és főiskolai hallgató nem kapta meg október utolsó napjáig új diákigazolványát. Ez az a határidő, ameddig az előző évben, illetve az elsőévesekkel a középiskolában használt dokumentumok érvényesek voltak. Az Oktatási Minisztérium tájékoztatása szerint a kétség azzal magyarázható, hogy a diákok egy része hibásan

töltötte ki az igénylőlapot, vagy pedig a felsőoktatási intézmények nem küldték el azokat időben az igazolványokat gyártó Állami Nyomdába. A szaktárca azt is közölte, hogy a nyomda október 31-éig továbbította az egyetemeknek azokat a diákigazolványokat, amelyeket szeptember 20-ig hibátlanul kitöltött adatlapon kértek. Mivel november elsejétől már csak az új igazolvánnyal vehetik igénybe a hallgatók az utazási kedvezményeket, a minisztérium méltányossági kérelmmel fordult a közlekedési vállalatokhoz. Azt javasolta, hogy a megrendelt diákigazolvánnyal nem rendelkező fiatalok november végéig élhessenek a kedvezményekkel, ha az igénylőlapnak az egyetem pecsétjével hitelesített fényképével megjelölt lakcímképekről az oktatási intézmény székhelyére, vagy onnan haza utaznak.

Úgy tűnik azonban, nem olyan egyértelmű, kit terhel a felelősség a diákigazolványok késése miatt, mint ahogy azt a minisztérium megállapítja. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának (HÖÖK) információi szerint elsősorban nem a diákok és az egyetemek hibáztak. Almásy Kornél HÖÖK-elnök elmondta, több olyan intézményből hallották, hogy az igazolványok elkészítésére megszabott negyvenöt napos határidőn belül leadták az igénylőlapokat, amelyek késlekedésére az Állami Nyomdát hívatkozott. Éppen ezért az érdekképviseleti szervezet vizsgálatot kíván kezdeményezni a probléma okainak feltárására. Annál is inkább, mivel a diákigazolványok kiadása és érvényesítése a korábbi években sem zajlott zökkenőmentesen.

A vizsgálatba a felsőoktatási intézményeket, a szaktár-

cát és a hallgatói önkormányzatokat is bevonnák.

A Szegedi Tudományegyetemen is tanulnak olyan diákok, akik a mai napig sem jutottak hozzá új igazolványukhoz. A hallgatóknak küldött tájékoztatóban augusztus 13-át jelölték meg az igénylőlapok leadási határidejéül. A hallgatói szolgálatot iroda vezetője, Fekete Csaba elmondta: akik addig benyújtották az adatlapokat, azok a diákok már megkapták az igazolványt. Azok a dokumentumok azonban, amelyeket augusztus végén igényeltek, még nem érkeztek meg. Az igazolvány nélkül maradt fiataloknak ideiglenes dokumentumot állíthatnak ki. Eddig körülbelül három ezer darabot töltöttek ki, a múlt hét közepén azonban az ideiglenes igazolványok is elfogytak, így azokból is újakat kellett rendelni.

Hegedűs Szabolcs